

Историја средњовековног света

Bauer, S. V. (2019). *Istorija srednjovekovnog sveta: Od Konstantinove hristijanizacije do naslednika proroka Muhameda* (I tom), (D. Ristić, prev.). Beograd: Laguna, str. 550.

Bauer, S. V. (2019). *Istorija srednjovekovnog sveta: Od arabljanske opsade Konstantinopolja do Prvog krstaškog rata* (II tom), (D. Ristić, prev.). Beograd: Laguna, str. 620.

Александра Костадиновић-Рачић

Универзитет у Бањој Луци, Филозофски факултет

Прије двије године (2019), издавачка кућа Лајуна из Београда објавила је двотомно дјело Сузан Вајс Бауер (Susan Wise Bauer) под насловом *Istorija srednjovekovnog sveta* (*The History of the Medieval World*), које је са енглеског језика превео Дејан Ристић.¹ Први том дјела, обима 550 страна, обухвата догађаје од Константинове христјанизације, а завршава се са политичким дјеловањем наследника пророка Мухамеда, односно описује дешавања у арапском свијету, закључно са шездесетим годинама VII вијека. Књига је, иначе, поди-

јељена на три цјелине (*Јегинство, Ломови и Нове силе*), а свака од цјелина подијељена је на неједнак број поглавља², гдје нас Вајс Бауер упознаје са политичким превирањима у тадашњем свијету. Она, заједно са читаоцима, „обилази“ Римско царство, „говори“ им о његовој подјели на Западни и Источни дио (касније Византија), „води“ их до Британских острва, али указује и на најезду варварских народа, која ће, постепено, промијенити политичку карту тадашње Европе. Ауторка се ту не задржава, већ „путује“ даље у Персијско царство, сјеверну и источну Африку, Арабију, Индију, Кину, Јапан, средњу Америку, а све са циљем да објасни како су тадашњи владари своју власт и моћ темељили на вјери, односно религији, која је стављена у службу

¹ Наведено дјело, у оригиналној верзији, објављено је 2010. године, као једна цјелина. Од истог аутора, издавачка кућа Лајуна објавила је и дјело под насловом *Istorija starog sveta*, у три тома. – Bauer, S. V. (2017). *Istorija starog sveta: Prve civilizacije* (I tom), (D. Ristić, prev.). Laguna, Beograd; Bauer, S. V. (2017). *Istorija starog sveta: Prva carstva* (II tom), (D. Ristić, prev.). Laguna, Beograd; Bauer, S. V. (2018). *Istorija starog sveta: Prvi preobražaji* (III tom), (D. Ristić, prev.). Laguna, Beograd.

² Гледајући у цјелини, дјело *Историја средњовековног света* подијељено је на 85 поглавља. Први том књиге подијељен је на 41, а други том на 44 поглавља.

државе. Другим ријечима, религија им је, на неки начин, била оправдање за њихову владавину, политичке и војне амбиције, на основу које су и градили своје империје широм свијета.

Други том књиге, на 620 страна, обухвата временски период од арабљанске опсаде Константинопоља до Првог крсташког рата (прецизније, завршава се са 1129. годином) и подијељен је на два дијела, односно на четврти и пети дио (*Државе и краљевства* и *Први крсташки рат*), који чине наставак првог тома наведеног дјела. Вајс Бауер се и у овом тому задржава на поменути просторима, наглашавајући како ће Европу, али и остатак свијета, временом, „потрести“ нови „тектонски поремећаји“, последице којих више ништа неће бити исто и који ће, свакако, промијенити слику свијета. Она указује да се хришћанство и даље шири, али шири се и ислам, као једна нова религија, која ће са арабљанског полуострва продријети не само у Европу, већ ће се проширити и до Индије, у којој су моћна краљевства била у сукобу. Ауторка истиче и политичку моћ Карла Великог, као једног од најистакнутијих владара у раном средњем вијеку, а упућује читаоце и на не тако занемариву улогу Нормана у том периоду. Према њеним ријечима, свој печат, између осталог, оставио је и Омајадски калифат, Абасиди, Отон I, христјанизација Руса, Велика шизма, борба за инвеституру, а ту су, свакако, и Турци Селџуци као значајан политички фактор, који ће утицати на многе догађаје који ће услиједити.

Вајс Бауер је наведено дјело писала на један, помало, необичан начин на који, можда, нисмо навикли када су у питању књиге са историјском тематиком, али то, свакако, не умањује вриједност овога дјела, већ га, чак, напротив, чини занимљивијим и за онај круг читалаца чији фокус није проучавање средњовјековне историје, односно историје као науке. Наиме, дјело је писано више у форми историјског романа, без пуког набрајања фактографије, што га издваја у мору дјела која разматрају сличну проблематику, а то је, управо, и разлог више да га прочита и шира читалачка публика, која жели ближе да се упозна са догађајима у Европи и у свијету у периоду од IV до XII вијека. Још једна занимљивост на коју желимо да укажемо везана је за географски простор, који је ауторка обухватила у свом дјелу. Наиме, њен циљ је да читаоце упозна са историјом и оних држава и крајева свијета, који нису довољно или, готово, никако заступљени не само у литератури, већ и у уџбеницима историје, настојећи да им, на тај начин, попуни празнину, када је ријеч о догађајима и процесима који су се одиграли у периоду раног средњег вијека. Управо то, као што смо, већ, поменули, ово дјело и чини интересантнијим у односу на друге публикације у којима су збивања из средњовјековне историје мање-више везана за европски континент.

Оба тома дјела обogaћена су историјским картама и фотографијама, а након сваког поглавља, у виду временских трака, издвојена су имена

најзначајнијих владара и године њихове владавине, али и неки од најбитнијих догађаја, који су везани за одређену епоху. Осим тога, желимо напоменути да се коришћени извори и литература, у дјелу, не наводе испод основног текста, већ су исти, за свако поглавље, наведени на крају прве, односно друге књиге.

На крају, умјесто закључка, можемо слободно рећи да је *Историја средњовековној светиа*, заиста, препуна информација, лако се чита и оно што је најважније пружа историчарима, али и другим љубитељима писане ријечи општи преглед историје раног средњег вијека, који је у историографији, да ли због хронич-

ног недостатка историјских извора или незаинтересованости историчара за проучавањем тог временског периода увијек, некако, у другом плану, у односу на развијени и позни средњи вијек. Ако имамо у виду да је писање општих историја прилично тежак и захтјеван посао, Вајс Бауер је, свакако, пошло за руком да све најзначајније догађаје из раносредњовјевне историје, сублимира на једном мјесту, нудећи читаоцима, при томе, квалитетно штиво, али и одговоре на бројна питања која се у историји често постављају, као на примјер – шта би било да су се неки догађаји одиграли на другачији начин?